

Ekonomicko-správní fakulta Masarykovy univerzity připravuje studenty zejména pro oblasti financí, obchodu, veřejné ekonomiky a regionálního rozvoje a správy, podnikové sféry a další. Šance uchazečů na přijetí ke studiu se nyní pohybují na zhruba 27 procentech. V nedávno zveřejněných žebříčcích ekonomických vysokých škol v ČR se fakulta umístila na prvním místě (www.lidovky.cz/zebričky).

Mladí ekonomové se na trhu práce neztratí

autor: Jaroslav Nekuda, Ekonomicko-správní fakulta MU **foto:** www.isifa.com

Firmy vedou boj o talenty už přímo na vysokých školách. I když oficiální žebříčky kvality vysokých škol u nás zatím neexistují, některé školy sledují úspěšnost svých absolventů. Pravděpodobně první školou, která si tuto potřebu uvědomila, je Masarykova univerzita v Brně.

Masarykova univerzita (MU) provádí od roku 1996 pravidelné výzkumy uplatnění svých absolventů v praxi. Děje se tak vždy s odstupem jednoho až tří let od absolutoria formou dotazníkového šetření, které se doposud setkalo vždy s dobrou odezvou.

MEZIROČNÍ BENCHMARKING

V současnosti tak jsou k dispozici meziročně srovnatelné údaje již za devět absolventských ročníků (1996–2004)

ekonomicky vzdělaných mladých lidí, absolventů Ekonomicko-správní fakulty MU. V posledním šetření mezi absolventskými ročníky 2003/4 jsme získali odpovědi od celkem 250 mladých ekonomů a ekonomek. Aby prezentovaná data nebyla jen v poloze prosté deskripce, jsou srovnávána buď se staršími daty o ekonomech z let 1996–2002 (tj. 522 osob), nebo s referenční skupinou, tj. všemi ostatními absolventy magisterského prezenčního

studia z let 2003/4 ostatních fakult MU (tj. 1658 osob). Posuzováno touto optikou pak mohou vyniknout určité specifické rysy a tendence v uplatnění mladých ekonomů v praxi.

ÚSPĚCH ABSOLVENTŮ ODRAŽÍ KVALITU ŠKOLY

Za celé sledované období se míra nezaměstnanosti mladých absolventů ekonomie pohybovala na velice nízké úrovni – do 2,4 %. Ve srovnání s celorepublikovými údaji o nezaměstnanosti absolventů vysokých škol se jedná o podprůměrné hodnoty, protože celostátní hodnoty se například za období 1999–2004 pohybovaly v intervalu 5,1–7,5 %.

Většina absolventů z let 2003–04, kteří byli jeden až dva roky v praxi, pracují nebo podnikají (87,5 %), největší část z nich působí v rámci zaměstnaneckého poměru (75,9 %). Samostatně podniká jen 3,2 %. Jedna třetina absolventů (31,3 %) získala místo ještě před promócí. Jedná se o skupinu, která byla ekonomicky aktivní pravděpodobně již během studia. Celkově 83 % všech absolventů získalo zaměstnání do čtyř měsíců po absoloriu.

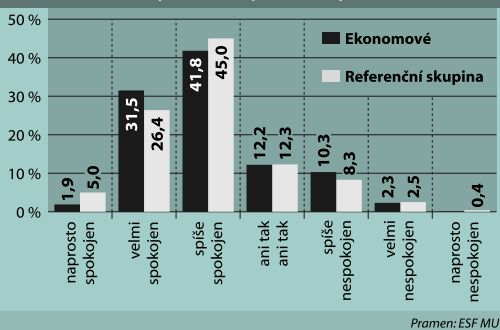
Hledání práce označilo jako velmi obtížné jen 3,1 % ekonomů (u starších ročníků byl podíl prakticky stejný). Jako poměrně obtížné ho hodnotilo 31,3 % a naopak za poměrně nebo úplně snadné ho pokládá 57,3 % (u „starších ekonomů“ byl tento podíl 61 %). Při hledání zaměstnání se ekonomové spoléhali zejména na vlastní přičinění 69,6 % (předtím 69,2 %) a dále na pomoc rodičů a známých 14,5 % (předtím 11,5 %) a zhruba každý desátý absolvent dostal pracovní nabídku, aniž by musel práci nějak složitě hledat.

Největší podíl mladých ekonomů působí v zahraničních společnostech 38,3 % (starší ročníky 37,7 %) nebo českých soukromých firmách 31,7 % (37 %), ve státních podnicích či institucích jich působí jen 25,6 % (17 %), v referenční skupině, tj. mezi všemi ostatními absolventy MU, to bylo 53,3 %. Z hlediska odvětvové struktury zaměstnanosti můžeme mladé absolventy ESF MU nejčastěji najít zejména v oblasti služeb podnikům – 19,0 % (29,2 %), tj. právní, účetní, daňové poradenství, zpracování dat, počítačové poradenství, reklama, výzkum veřejného mínění a podobně, ve správě 17,3 % (11,6 %) a v peněžnictví 8,8 % (15,8 %).

UPLATNĚNÍ VERSUS VYSTUDOVANÝ OBOR

Ekonomové pracují v menší míře na pozicích, které by odpovídaly vystudovanému oboru, jde o 45,8 % v porovnání s ostatními absolventy MU (70,3 %). Poměrně značný rozdíl v naměřených hodnotách je způsoben vyšším stupněm „predeterminace“ oblastí dalšího uplatnění například u mladých lékařů, právníků a pedagogů, kteří představují významný podíl v referenční skupině. Na druhé straně to může indikovat širší využitel-

CELKOVÁ SPOKOJENOST ABSOLVENTŮ S AKTUÁLNÍM ZAMĚSTNÁNÍM (r. 2003/04, n = 1854)

nost ekonomického vzdělání v různých pracovních oblastech. Zajímavé také je, že ekonomové (častěji to jsou absolventky) významně častěji pracují na místech, která vyžadují jen středoškolské vzdělání s maturitou – 15,9 % (starší ročníky 16,8 %), v referenční skupině celé MU činí tento podíl jen 8,4 %. Zhruba polovina pracovních pozic ekonomů vyžaduje vysokoškolské vzdělání vystudovaného zaměření, zatímco v referenční skupině činí tento podíl celých 70 %.

PŘEDSTAVY A REALITA

Existuje i částečně vyšší nesoulad mezi představami o budoucím zaměstnání během studia a vlastní realitou. *Je to určitě takové místo, které jsem si během studia představovala* – tvrdí 20,9 % ekonomů, analogický podíl v referenční skupině celé MU představuje 27,9 %.

Poměrně výrazně rozdíly mezi oběma skupinami jsou v mzdách. Ekonomové mají aktuálně druhé nejvyšší mzdy ze všech absolventů MU, hned po informaticích. Detailnější srovnání obou skupin je patrné také z grafu 1.

CO OVLIVŇUJE VÝŠÍ MZDY

Určující pro výšku jak nástupního, tak i aktuálního platu je pětice faktorů, která se v průběhu času prakticky nemění (nepočítáme do nich délku praxe, která působí – řekněme automaticky):

- > pohlaví absolventa (muž ekonom pobírá v průměru plat 25 123 Kč (starší ročníky 25 542), zatímco žena jen 23 680 Kč (19 410));
- > typ podniku (organizace), kam absolvent nastupuje, s tím, že vyšší výdělků jsou spojeny zejména s působením v zahraničních firmách 30 010 Kč (27 841);
- > velikost bydliště – v Praze berou ekonomové – absolventi 31 711 Kč (34 983), ve městech nad 100 tis. obyvatel 24 522 Kč (22 658), v menších sídlech pak vydělávají méně;
- > typ vzdělanostních požadavků na dané místo a > hospodářské odvětví, kam absolvent nastupuje.

V aktuálním výzkumu jsme poprvé zaznamenali potěšitelný trend, který ukázal, že absolventi

s lepším studijním průměrem dosáhli lepších platů. Absolventi se studijním průměrem do 1,5 = 30 422 Kč, 1,51–2,00 = 23 534 Kč, 2,01–2,50 = 22 366 Kč a 2,51 a horší = 17 233 Kč.

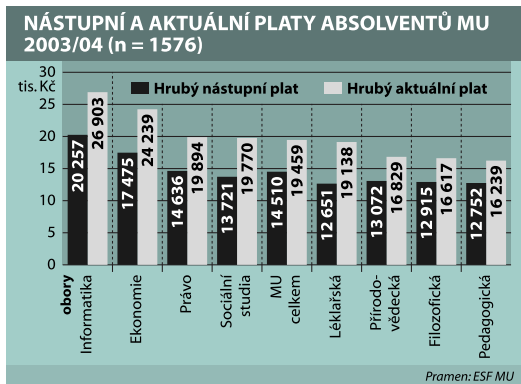
USPOKOJENÍ, NEUSPOKOJENÍ A VÝHLEDY ABSOLVENTŮ

Se svými výdělky jsou – jak do jisté míry plyne z předchozího textu – ekonomové spokojeni výrazně více než referenční skupina. Tři čtvrtiny je hodnotí jako „odpovídající“ nebo ještě lépe, analogický podíl v referenční skupině celé MU je jen 59,8 %.

Častěji vidí aktuální zaměstnání jako perspektivní 73,9 % (starší ročníky 70,7 %) ekonomů, v referenční skupině je analogický podíl 68,5 %. Ekonomové se také v menší míře obávají ztráty zaměstnání, obavy má jen 7,3 % (5,9 %) ekonomů, v referenční skupině to je 10,5 % absolventů. Při hodnocení celkové spokojenosti s aktuálním zaměstnáním převažuje spokojenost, a to v obou skupinách.

DO SVĚTA ZA VÝDĚLKEM I NA ZKUŠENOU

Zjišťovali jsme také zájem absolventů o práci v zahraničí, vyjadřuje ho 37,2 % (**43 % starších ročníků**) ekonomů (30,3 % osob v referenční skupině), tedy vyšší podíl, avšak připravenost ekonomů v této věci podniknout aktivní kroky je zhruba stejná jako v referenční skupině (74,2 % eko-

nomů, 76,4 % osob v referenční skupině). Zajímavé je také rozdělení motivací k práci v zahraničí: vyšší výdělky a „jiné motivy“ jsou zhruba v rovnováze (31,7 ku 28,9 %). Mezi uváděnými důvody převládá například touha po poznání, dobrodružství, rozvíjení jazykových dovedností, získání zahraničních zkušeností a podobně. Rozdíly mezi oběma srovnávanými skupinami jsou v tomto případě minimální.

Převládá zájem o práci zejména ve Velké Británii, Německu, USA, Rakousku a Francii. Pozitivně je možné hodnotit fakt, že dvě třetiny ekonomů by po nabytých zkušenostech znovu šly studovat stejnou fakultu. ■

MÍRA SPOKOJENOSTI ABSOLVENTŮ S AKTUÁLNÍ MZDOU

Aktuální mzda je ...	ekonomové 1996 - 2002	ekonomové 2003 - 2004	referenční skupina MU	Celkem
velice nízká	3,2	4,0	9,2	8,5
spíše nízká	25,3	17,2	27,8	26,3
odpovídající	45,2	46,7	39,0	40,1
spíše vyšší	10,4	26,4	18,7	19,8
daleko vyšší	12,3	4,0	2,1	2,4
nevím ...	2,3	1,8	3,2	3,0
Celkem	100	100	100	100

ManagerWeb.cz

Jediný informační portál pro top management

Pro předplatitele HR Managementu **volný přístup do placených sekcí a archivů časopisu!**